

РЕШЕНИЕ

№ 19431

гр. София, 06.06.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, V КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 09.05.2025 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Пламен Горелски

ЧЛЕНОВЕ: Маргарита Йорданова
Димитър Петров

при участието на секретаря Зорница Димитрова и при участието на прокурора Пламен Райнов, като разгледа дело номер **1689** по описа за **2025** година докладвано от съдия Пламен Горелски, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство е по реда на чл. 285, ал. 1, изр. второ, вр. чл. 3 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, вр. Глава единадесета от Административнопроцесуалния кодекс.

С касационна жалба назначеният за служебен адвокат на Г. В. К. – адвокат И. В. е оспорил РЕШЕНИЕ № 26351/08.12.2024 г., постановено по адм. дело № 246/2024 г., по описа на Административен съд София – град, 19^{-ти} състав, с което е отхвърлена искова молба срещу Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“, за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди, в размер на 12 милиона лева.

Касаторът е представляван от адвоката, който поддържа касационната жалба, в която не се сочат конкретни касационни основания, по смисъла на чл. 209 АПК, като се преповтарят твърденията за лоши битови условия в Затвора – С.. В съдебното заседание пред настоящата инстанция адвокатът уточнява, че: затворническата администрация е бездействала, неосигурявайки благоприятни битови условия за изтърпяване на наказанието; ищецът е изпитвал дискомфорт и физически болки; не са съобразени свидетелските показания на св. Р..

Ответникът - ГД „ИН“ не е представляван. С писмен отговор е оспорил касационната жалба, а с допълнително представена молба е заявил искане за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Прокурорът от Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност на касационната жалба.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. – ГРАД, като анализира наличните в делото доказателства, оспореното съдебно решение и възраженията на страните, приема следното.

Касационната жалба е процесуално допустима, но неоснователна. Не са налице касационни основания за отмяна на оспореното съдебно решение.

С исковата молба ищецът е претендирал заплащане на обезщетение, в размер на 8 000 000 лв. за претърпени неимуществени вреди през периода от 08.05.2015 г. до 19.07.2023 г., в резултат на бездействие на ответника, в противоречие с чл. 3 ЗИНЗС и чл. 3 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи. Вредите са дефинирани като изразяващи се в нечовешко отношение към личността; лоши нехуманни условия в Затвора – С. (спиране на тока през нощта в точно определено време, водещо до липса на въздух в най-големите горещини, респ. – липса на отопление през зимата). С протоколно определение в проведеното на 13.11.2024 г. открито съдебно заседание, на основание чл. 214, ал. 1, изр. трето ГПК Съдът е допуснал по молба на ищеца изменение размера на предявения иск – за 12 000 000 лева.

Разпоредбата на чл. 285, ал. 1 ЗИНСЗ постановява, че исковите срещу Държавата за вреди, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията, в резултат на нарушения на чл. 3 от същия закон се разглеждат по реда на Глава единадесета АПК (чл.чл. 203 – 207), като за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Член 1 и чл. 4 от ЗОДОВ вменяват на Държавата отговорност за вредите, причинени на граждани от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на техни органи и длъжностни лица, при или по повод изпълнение на административна дейност и задължението за обезщетяване на всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Следователно, за да възникне правото на иск за обезщетение по този ред, съответно, за да бъде доказана основателността на такъв иск е задължително да бъде установено по несъмнен начин наличието на следните предпоставки, които да са взаимно свързани, а именно: причинени вреди; незаконосъобразни действия/бездействие (в случая се твърди бездействие) на орган или длъжностно лице на Държавата, при или по повод изпълнението на административна дейност; пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразните действия/бездействие, и настъпилата вреда. Нормата на чл. 284, ал. 5 ЗИНСЗ възлага на ответника тежестта да докаже, че ищецът не е бил поставен в неблагоприятни, по смисъла на чл. 3, ал. 2, вр. ал. 1 ЗИНЗС условия. Първоинстанционният съд е изяснил релевантните за предявения иск факти и обстоятелства. С Определение 7023/31.05.2024 г. Съдът е дал указания на ответника, съответстващи на чл. 284, ал. 5, вр. ал. 1 ЗИНЗС, които са относими към иск, основаващ се на специалните норми, именно на Част седма ЗИНЗС, вр. чл. 3 с.з. – забраната осъдените и задържаните под стража да не бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. От страна на ответника е представен писмен отговор, с който се оспорва исковата молба, като се сочи, че: ищецът Г. К. винаги е пребивавал сам в помещение; в Затвора – С. е изградено и действа парно отопление; на лишените от свобода е позволено да ползват вентилатори за охлаждане през летните месеци; електричеството се спира след 22 часа.

Решаващият съд е разпитал като свидетел Н. Р. – лишен от свобода в Затвора - С., показанията на които е кредитира частично, приемайки за недоказано твърдението на ищеца за недостатъчно отопление през зимата и образуване от вътрешната страна на прозорците, на лед. Съдът приел още с мотивите си, че: „според чл. 43, ал. 5 от ЗИНЗС количеството дневна светлина, степента на изкуственото осветление, отопление и проветряване, достъпът до санитарни възли и течаща вода, както и минимумът обзавеждане на спалните помещения се определят с правилника за прилагане

на закона; според чл. 20, ал. 2 ППЗИНЗС в спалните помещения се осигурява пряк достъп на дневна светлина и възможност за естествено проветряване; „количеството дневна светлина, степента на изкуственото осветление, отопление и проветряване се определят в зависимост от изискванията на съответните стандарти за обществени сгради, т.е. ответникът ГД „ИН“, според цитираните норми е имал нормативно установено задължение за осигури отопление през зимния сезон и условия за естествено проветряване в помещения, където лишените от свобода са пребивавали“. За да дискредитира твърденията на ищеца за поставяне в неблагоприятни, по смисъла на чл. 3 ЗИНЗС условия Съдът отчел, че е пребивавал сам в помещение, снабдено с отваряеми прозорци, а за ответника, предвид съдържанието на нормата на чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС не съществува нормативно определено задължение да осигурява на лишените от свобода и на охлаждане, а само на отопление и възможност за проветряване на помещенията. В тази връзка отхвърлил твърденията за бездействие от страна на началника на затвора да изгради охладителна система. Направил е обобщаващ извод, че: „по делото не се установява през процесния период в Затвора в [населено място], да е имало системен недостиг на отопление през зимния период; не се доказва системна липса на отопление или на естествено проветряване, които да са причинили на ищец дискомфорт или някакви тежки физически болки, които да са влошавали съществено начина и условията за изтърпяване на наказанието“. Оценявайки въздействието на споменатите неблагоприятни условия (см. чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС) Съдът приел, че „дори Г. К. да е търпял известен дискомфорт, вследствие на намаленото отопление за кратки периоди през зимните сезони или поради горещото време през летата, прагът на тези неблагоприятни последици, не е достигнал онова ниво на суровост, даващо възможност за определяне обезщетение, на основание чл. 284, вр. чл. 3 ЗИНЗС“. В този ред Съдът се е позовал и на мотивите на т. нар. „пилотно решение“ на Европейския съд по правата на човека, по съединени жалби №№: 36925/10, 21487/12, 72893/12, 73196/12, 77718/12 и 9717/13, според което: „за да попадне в обхвата на член от Конвенцията за правата на човека и основните свободи малтретирането трябва да достигне минимално ниво на суровост; оценката на този минимум е относителна и зависи от всички обстоятелства по делото, като продължителността на отношението, физическите и психическите последици и в някои случаи пола, възрастта и здравословното състояние на жертвата; в оценката на условията на задържане по чл. 3 от Конвенцията е особено важно да бъде взето предвид кумулативното въздействие на тези условия, както и конкретните твърдения, направени от въпросното лице, и времето, което той или тя е прекарал/а в тези условия“.

Решение № 26351/08.12.2024 г., по адм. дело № 246/2024 г. на Административен съд София – град, 19^{-ти} състав е правилно и обосновано.

Независимо от отхвърлянето на касационната жалба, на ответника не следва да бъде присъждано поисканото юрисконсултско възнаграждение. Нормите на чл. 286, ал. 2 и ал. 3 ЗИНЗС са специални, по отношение на чл. 78, ал. 8 ГПК, вр. чл. 144 и чл. 143 АПК и не предвиждат хипотеза за възлагане в тежест на ищеца, на юрисконсултско (адвокатско) възнаграждение, когато искът му бъде отхвърлен, а само на разноски. Аргумент в подкрепа на същия извод е и разпоредбата на чл. 10, ал. 2, изр. първо и ал. 3 ЗОДОВ. По делото не са направени разноски, което да налага осъждане на ищеца за такива (чл. 286, ал. 2, предл. първо ЗИНЗС).

Водим от изложените мотиви и на основание чл. 221, ал. 2, предл. второ и чл. 222, ал. 2. Т. 2 АПК, вр. чл. 285, ал. 1, изр. второ ЗИНЗС, Административен съд София – град, V^{-ти} касационен състав,

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА РЕШЕНИЕ № 26351/08.12.2024 г., по адм. дело № 246/2024 г. на Административен съд София – град, 19^{-ти} състав.

Касационното решение е окончателно, и не подлежи на обжалване и на протест.

ПРЕДСЕ

ДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: